

МЕТОДИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ БАНКУ ТА ПОДОЛАННЯ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ

М.Я. Вирста

Львівський університет бізнесу та права

В статті проведена аналітична оцінка депозитних операцій, зроблено критичний аналіз фінансового стану комерційного банку, проаналізований баланс банку. Визначений показник ризику депозиту.

Ключові слова: аналітична оцінка депозитних операцій, критичний аналіз фінансового стану банку.

В статье проведена аналитическая оценка депозитных операций, сделан критический анализ финансового состояния коммерческого банка, проанализирован баланс банка. Определен показатель риска депозита.

Ключевые слова: аналитическая оценка депозитных операций, критический анализ финансового состояния банка.

The analytical estimation of deposit operations is conducted in the article, the walkthrough of the financial state of commercial bank is done, a bank statement is analysed. The index of risk of deposit is certain.

Keywords: analytical estimation of deposit operations, walkthrough of the financial state of bank.

Вступ. Світова фінансово банківська криза, що тривала минулого року зробила актуальною проблему банкрутства великих і малих комерційних банків. В Україні проблема банкрутства комерційних банків стоїть серед перших. У 2009 році був запроваджений мораторій на зняття депозитів в таких банках як Родовід банк, Укрпромбанк, банк Надра банк Дністер, Транс банк і інших банках. Кабінет міністрів України залучив кошти у закордонних фінансових установах і здійснив ре капіталізацію банку Родовід. Банк Родовід став державним банком і депозити які не віддавали 5 місяців з допомогою державних коштів були повернуті громадянам. Але коштів у держави на подібні заходи на сьогоднішній день немає і тому ре капіталізація збанкрутілих банків сьогодні неможлива. Держава прийняла рішення про повернення вкладених в банк Родовід державних коштів, про приватизацію Родовід банку. Сьогодні є очевидним те що при банкрутстві банку банк не зможе очікувати підтримки держави. Банк змушений власними силами зробити санацію тобто реструктуризуватися, влитися у інший сильний банк чи залучити капітал інвестора. У глобальній проблемі банківської і фінансової кризи доцільно виділити проблему ризикованості депозитних операцій.

Депозитні операції-операції комерційних банків по залученню грошових коштів у внески і їх вкладанню [1]. Вклад – это денежные средства в наличной или безналичной форме, в национальной или иностранной валюте, переданные в банк их собственником или третьим лицом по поручению и за счет собственника для хранения на определенных условиях [2]. Операции, связанные с привлечением денежных средств во вклады, называются депозитными [2].

Постановка проблеми. Мета дослідження пошук шляхів зменшення ризикованості депозитних операцій серед яких можна назвати аналітичну оцінку депозитних операцій, критичний аналіз фінансового стану комерційного банку, аналіз балансу банку, збільшення дохідних операцій, інвестиції. Перелічені шляхи зменшення ризикованості депозитних операцій і є методом дослідження даної теми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв’язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується означена стаття. Зробимо аналітичну оцінку депозитних операцій банку Д. Коли у фізичної чи юридичної особи є кошти і з’являється можливість вкласти гроші для забезпечення власних потреб у важкі часи або для інвестування та отримання додаткового прибутку.

Заощадження грошей є дуже важливим кроком на шляху до фінансової незалежності. Маючи заощадження особа завжди має вийти з будь яких складних ситуацій, які нам нерідко підкидає життя.[3] Регулярні заощадження допоможуть у досягненні мрій та цілей, таких як придбання квартири, навчання дітей чи забезпечення старості. Людина буде відчувати себе впевнено, а гроші працюватимуть на неї із максимальною віддачею.

У банку Д мрії клієнтів можуть здійснитися з допомогою максимальних процентних ставок 26 процентів річних у гривні та 15 процентів річних у доларах США або Євро за депозитом Найкращий для своїх. Ставки діяли станом на 1. 012009р.

Поточний депозит Чарівний гаманець характеризується слідуючими ознаками – процентна ставка 15 % річних, жодних обмежень щодо суми вкладу, щомісячні нарахування процентів на залишок за картковим рахунком з капіталізацією, нарахування процентів на проценти ,безкоштовне оформлення та видача платіжної картки, вільне поповнення і зняття готівки та проведення розрахунків, безпечне та прибуткове зберігання грошей, доступні умови відкриття депозиту наявність паспорта громадянина України, ідентифікаційний номер, вік від 18 років.

Строковий депозит Найкращий для своїх характеризується слідуючими ознаками – мінімальна сума вкладу 1000 грн. або 200 доларів США чи Євро, мінімальна сума поповнення 500 грн. або 50 доларів США чи Євро, поповнення вкладу може здійснюватися протягом всього терміну дії депозитного договору, відкриття та поповнення депозитного рахунку здійснюється у всіх відділеннях банку.

Мета дослідження. З допомогою запропонованих методів оцінки фінансового стану банку домогтися вирішення проблеми фінансової кризи.

Виклад основного матеріалу. На рис. 1 зображено Графічна аналітична оцінка депозитних операцій банку Д станом на 1.01.2009 р.

2 Графічна аналітична оцінка депозитів банку “Г”

Проведемо аналіз балансу банку “Д”.

Баланс банку “Д” станом на 1.01.09 р.

АКТИВИ	5543081959,00
Кошти в касі	540388710,76
Рахунок в НБУ	73374726,97
Кошти в інших банках	1354356857,65
Всього високоліквідних активів	1968120295,38
Цінні папери	167426860,96
Кредити клієнтам	3001683401,31
Юридичним особам	928437305
Фізичним особам	2183334931,42
В т.ч. цільові	939627838,42
В т.ч. карткові	1244307093,00
Сформований резерв під кредитні ризики	110088836,07
Інвестиції та участь в капіталах підприємств	0
Основні засоби ІНА	168047929,73
Інші активи	237803471,62

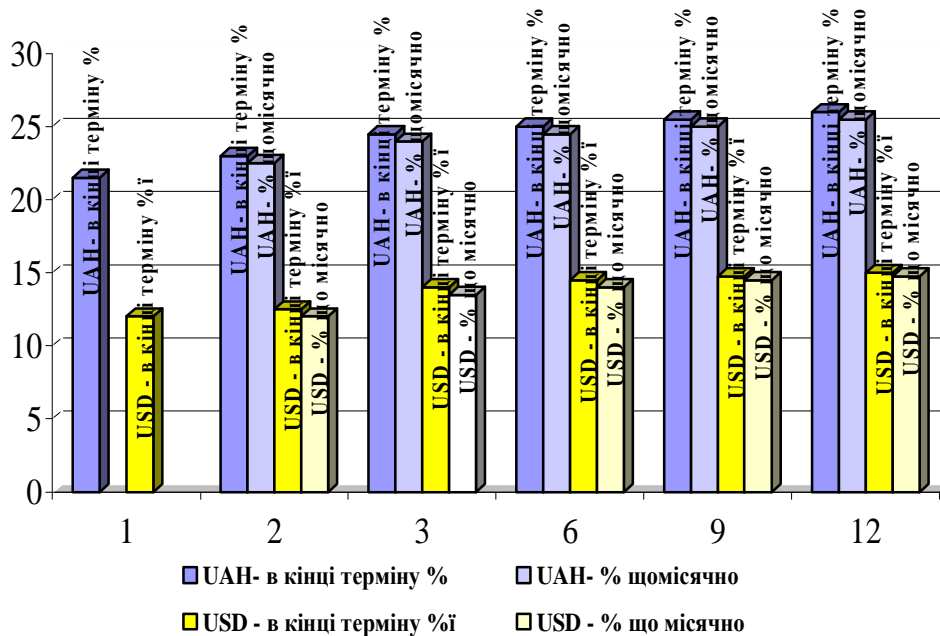

Рис. 1. Графічна аналітична оцінка депозитних операцій банку Д станом на 1.01.2009 р.

На рис. 2 зображено графічну аналітичну оцінку депозитних операцій банку "Г"

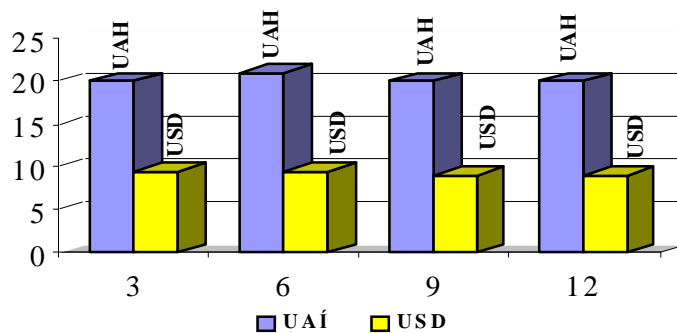

Рис. 2. Графічна аналітична оцінка депозитних операцій банку "Г"

ПАСИВИ	5543081959,00
Кошти інших банків	986485195,58
Кошти юридичних осіб	1407564714,90
Поточні рахунки	274363855,26
Строкові депозити	1133200859,64
Кошти фізичних осіб	1924327709,65
Поточні рахунки	108860317,29
В т.ч. на карткових рахунках	46974285,20
Строкові рахунки депозити	1815467392,36
Кошти бюджетних організацій	3845352
Короткострокові позики НБУ	218200000
Цінні папери	138436629,38
Інші зобов'язання	280982909,14
Капітал	583239448,35
Статутний капітал	510000000
Результат минулих періодів	6115400,66
Прибуток звітного періоду	67124047,69

Кошти в касі, рахунок в НБУ, кошти в інших банках це високоліквідні активи вони гарантують здійснення виплат з поточними зобов'язаннями банку. Обсяг коштів у касі Д банку є достатнім для того, щоб у строк розраховуватися за своїми поточними зобов'язаннями, зокрема за депозитами фізичних осіб. Норматив по розміру суми грошей на рахунку в НБУ встановлений в обсязі 63–66 млн. грн. У Д банку на коррахунку в НБУ знаходиться 73,375 млн. грн., що свідчить про виконання Д банком вимог по обов'язковому резервуванню. В структурі виданих банком кредитів переважають кредити фізичним особам у національній валюті, кредити швидко повертають клієнти. Сформований резерв під кредитні ризики 110 млн.грн, що складає 3,5 проценти від загального кредитного портфеля [3].

Аналізуючи пасиви необхідно сказати, що кошти інших банків та кошти юридичних осіб 2394 млн. грн. як видно з балансу свої кошти Д банку довіряють не тільки вкладники фізичні але і юридичні особи. Розмір коштів бюджетних організацій 3 млн. 845 тис. грн. В балансі є короткострокові позики НБУ 218 млн. 200 тис. грн.Обсяг власних цінних паперів банку складає 138 млн. грн. За три роки банк зміг збільшити свій статутний капітал із 60 млн. грн. до 510 мн. грн. Прибуток банку за 2008 р. склав 67 млн. грн.

Користуючись методом критичного аналізу фінансового стану комерційного банку Д необхідно визнати що в пасиві балансу банку майже усі кошти не є власністю банку. Банк може розпорядитися статутним капіталом і прибутком. Кредити НБУ необхідно повернути у встановлені терміни, депозити фізичні юридичні особи можуть забрати з банку. Поточні рахунки клієнтів банку належать йому короткий період, бюджетні організації кошти можуть вилучити. Кошти що належать банку 5900000000грн та основні засоби і нематеріальні активи 168047929 разом 758047929 грн. Ця сума не достатня щоб розрахуватися з клієнтами по депозитних операціях. Активи банку не можуть бути гарантією стабільності банку тому що кошти в касі на рахунку в НБУ, інших банках належать клієнтам і вони в будь який момент їх заберуть. Отже необхідно визначити поняття банкрутство. Банкрутство – це визнана судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність та задовольнити визнані судом вимоги кредиторів через застосування ліквідаційної процедури [4].

Висновок. У статті охарактеризовані шляхи і методи зменшення ризикованості депозитних операцій серед яких можна назвати аналітичну оцінку депозитних операцій, що сприяє довірі клієнта до банківських депозитів, критичний аналіз фінансового стану комерційного банку, що характеризує, реальність наслідків вкладення депозиту в банк, аналіз балансу банку що підтверджує числовими характеристиками фінансову оцінку банку.

Література

1. Савлук М.Н., Поддєрьогін А.М. *Банківська енциклопедія*. Фірма Ельтон, 1993.
2. Мороз А.Н. *Основы банковского дела*. Изд-во Либра, 1994.
3. Попова О. *Особиста депозитна книжка*. Дельта банк.К.2009р.
4. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. *Фінансово-економічний словник*. – К.: Знання, 2007. – 76 с.
5. Иванов В.М. *Деньги и кредит: Курс лекций*. – 2-е изд. К.МАУП, 2001.